

Befejeződött a téli vakáció

Második felév az iskolákban

Az egymillió 280 ezer általános és középiskolás diák számára befejeződött a téli vakáció. Január 3-án, hétfőn megkezdődött az iskolákban a tanítás, és ezzel kezdetét vette a második felév. A legközelebbi hosszabb szünetre áprilisig várhatnak a diákok: a tavaszi szünet április 5-én kezdődik és április 13-án fejeződik be.

A tanév ugyan hivatalosan augusztus 31. napjáig tart, a tanítás azonban az általános iskolákban a rendtartás értelmében a június elsejét követő szombaton, az éden tehát június 4-én ér véget. A tanév eredményes lezárásához az általános iskolákban 198 tanítási nap szükséges. Amennyiben valamelyik iskolában, osztályban előreláthatólag nem érik el az előírt határidőig — a számot, az igazgató — legfeljebb június 20-ig —

meghosszabbíthatja a tanítás idejét.

A középiskolák negyedik osztályosai számára — az idén több mint 48 ezren vannak — a tanítás május második szombatján, tehát május 14-én fejeződik be. Az első-második-harmadik osztályosok négy héttel tovább járnak iskolába. A negyedikeseinek 174, a középiskolák első-harmadik osztályosainak 192 a kötelező tanítási nap, és amennyiben ez nem teljesül, ez utóbbiak számára ugyancsak június 20-ig lehet meghosszabbítani a tanévet.

A második felév megkezdésével egyidejűleg az első tanítási napon megkapták a diákok a félévi értesítőt. A tanulói félévi eredményét korábban összegezték a tantestületek az osztályokban értékelésen, s erről a gyerekeket, illetve a szülőket az ellenőrzőkönyvön keresztül értesítik.

Lázár deák térképétől a kozmikus geodéziáig

Talán a legrégebb tudomány a földmérés; szinte egyidős az emberiség kultúrtörténetével. Az első térkép már i. e. 6200 körül készült és az egyik anatóliai falucska ásatásánál bukkantak rá.

Magyarországon az első térkép a XVI. század első évtizedeiben készült. Alkotója Lázár deák, — nevével többet nem tudunk — Bakócz Tamásnak volt a titkára és térképe a kor legjobban megszerkesztett és kivitelezett művei között szerepel. A későbbiek során is kiválóak voltak a magyar földmérők és térképészek. A magyar földmérő műszerek nagy múltját bizonyítja, hogy a 100 esztendőes hagyományokat folytató MOM geodéziai műszereit ma az egész világon ismerik.

A földmérési műszerek a csomós kötéltől és a Heron-i szögeltől nagy utat tettek meg. A kitűzéseknél használják a lézersugarat, amely centiméterre pontosan állandóan jelzi a kitűzés vonalát, s segítségével milliók takaríthatók meg. A számítógépekkel kombinált modern teodolitok pillanatok alatt a helyszínen végzik el a mért és beléjük táplált adatok kiszámítását. A földmérés elvein alapuló geodézia ma már túlnőtt Földünk határain, óriás teleszkópokkal a világűr, a mesterséges holdak vonulását figyelik, a csillag eget, a távoli galaktikákat térképezik. A közelmúltban a Pest megyei Pencen felavatott kozmikus geodéziai obszervatórium is ezt a célt szolgálja.

K. M.

Magasház a sarkon

Az elmúlt években, és természetesen napjainkban talán egyetlen épület növekedését sem figyelte úgy a közvélemény, mint Újszegeden, a Bérkert utca és az Odesszai körút sarkára tervezett magasházat. Az érdeklődésben benne volt a rácsodálkozás: ilyen még nem épült Szegeden. Valóban nem, de egy ház ilyen sokáig sem igen épült. Eppen ezért manapság nemcsak a kivitelező vállalatnál, hanem másutt is azért sóhajtoznak: ne is épüljön.

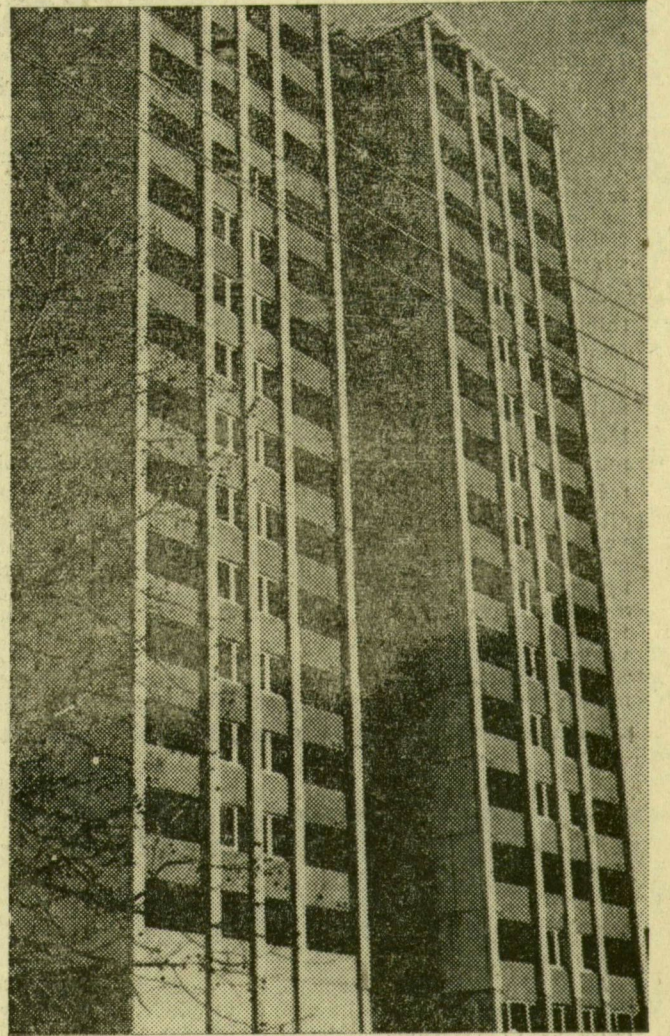
Hogy most miért figyelünk ismét Újszegedre, abban nincs semmi különös, csak annyi, elkészült az utolsó lakószint, és a ház tetejére már csak a gépészeti berendezéseket befogadó pavilonok kerülnek. Valljuk be, igazán reprezentatív most már az 57,8 méter magas ház. Jó néhány méterrel elmarad a város legmagasabb pontjától, a fogadalmi templom csúcsától, de azután ez következik.

A 117 lakásos épületnek — amelynek szerződésben szereplő költsége 64 millió forint — már története van. Amikor az első tervdokumentáció 1970-ben megszületett, senki sem gondolta, hogy a cölöpverő gépek éjszakai nyugalmát zavaró puffanásait milyen hosszú csend követi. Az alapozást gyorsan bevégezték, de aztán sokáig csak találgattak a Bérkert utca környékén sétáló emberek. Nem bírja a talaj, homokos vidéken nem lehet magasházat építeni, nem megfelelő a technológia — és ezzel okolták a járókelők a ház lassú növekedését.

Jelen pillanatban úgy tűnik, hogy 1977 végén már beköltözhetnek a boldog tulajdonosok (Még a belső munkák is hátra vannak.) De az eredeti elképzelések szerint 1975-ben kellett volna elkészülni teljesen a 117 otthonnak. Akkor azonban csak négy szint látszott ki a földből.

Az építkezés úgy indult, hogy a DÉLÉP, a fővállalkozó, nem rendelkezett a magasházhoz szükséges csúszószaluzó technológiával, s vállalkozóként megbízta a kivitelezéssel a Budapesti 31. számú ÉVM-et. A pesti cég már több magasházat épített, és a szükséges technológiához megvoltak az eszközei. A 31. számú vállalat azonban egyik napról a másikra lemondta szegedi részvételét. Ezután két év szünet következett az építkezésben. Eközben a DÉLÉP a CSOMITERTV-vel együtt áttervezte a technológiát. Az új terv az épület szerkezeti rendszerét nem érintette, csak a kivitelezés módszereiben hozott változást. A korábbi monolit vasbetonfal helyett a szaluzópanelees megoldást választották. Ez azt is jelentette, hogy a homlokzathoz a házigyári elemeket is fel tudják használni.

Döntő változást az 1973-as év hozott, amikor elkészült az első három szint terve, majd 1974-ben a teljes tervdokumentáció is megszületett. Ekkor, két éves késéssel, folytatódott az építkezés, de hamar kiderült, nem az elgondolás szerint. A tervezők elképzelése alapján minden hónapban meg lehetett csi-

Somogyi Károlyné felvétele

Újszegeden, a Bérkert utca és az Odesszai körút sarkán 117 lakásos magasház épül. Fotóriporterünk azt a pillanatot örökítette meg, amikor az utolsó lakószint tető alá került

nálni egy szintet. De ennek nem tudtak eleget tenni. Az építők igazán a múlt évben kapcsolak rá, és a lakórészt tető alá hozták.

Az építés története nem öncélú, mert következményeit az újszegediek igencsak érzik. Az eredeti tervben szereplő étterem és ABC-áruház már ebben az ötvenes években sem valósult meg. Helye a magasház mellett üresen marad, és csak a VI. ötéves tervben számíthatnak a helybeliek e nagyon hiányzó létesítményekre. És ad-e még?

H. M.

Bölcs mondások:

Hidegről, hóról, télről

Hideg ellen nincs vitéz — úgy elmegy, mint a tavalyi hó, ami ennyit tesz, hogy ne is lássam többé.

A télről szóló mondások mindig a vad hideg elől a szagadag tárból megemlíthető rosszul jár. Egy régi mondás: Ki hideget ad, mentét is ad hozzá — vagyis ha bajba kerülünk, lesz a telet. Ennek más változata: A tél hagyján, de a szele az gonosz.

Hét tél, hét nyár próbálta meg őket; ezt úgy kell érteni, hogy hét év alatt derül ki a házasonknál, összeillenek-e? Télen csinál hála — kévsé, alkalmatlan időben fog valamit. A télnék nincs szeme — mondják egyes vidékeken, érte alatta, hogy télen nem illendő senkit megszólítani ruhájáért.

Kapós, mint télen a szalmakalap; ehhez a tréfás mondáshoz aligha kell magyarázat. Félhet a téltől, ki tavaszkor nem gyűjtött — ez a bölcs szólás tömören a tücsök és a hangya meséjét foglalja magába. Nincs a télnék rossz gyümölcs — tekintve, hogy télen a kevésbé finom gyümölcsöt is megbecsüljük.

Ha hó lesz, fehér lesz — mondják, amikor valami nagyon természetes, bizonyos várható eset következik be. Hó hátán is kincset talál — jegyzik meg a nagyon szerencsés emberről. Hol van már a tavalyi hó? — vagyis tudjuk meg a nagyon szerencsés emberről. Hol van már a tavalyi hó? — vagyis tudjuk meg a nagyon szerencsés emberről. Hol van már a tavalyi hó? — vagyis tudjuk meg a nagyon szerencsés emberről.

Tél, tavasz, ős, nyár tar-ka lovon jár — minden év- dolgo, idejét múlta. Ennek változata: Nem bánom, ha egyik valami újat hoz.

Közlekedés a főváros második metróvonalán

Január 1-én délben Budapest utójára haladt végig villamos az Üllői út belső szakaszán, s a föld alatt, a Nagyváradi téren és a Deák téren kigyulladtak az indulást jelző zöld lámpák: a 3,7 kilométeres alagútban a Nagyváradi térről Jákói Ernő, a 105-ös számú vonatot, a Deák térről pedig Darabos Gábor a 107-es szerelvényt indította első útjára.

A fővárosiak, akik minden újat nagy érdeklődéssel és örömmel fogadnak, s az első napon ingyen utazhattak — zsúfolásig megtöltötték a vo-

natokat, s elégedetten nézték meg a zöld, sárga, kék és fehér színű nemeskővel, márvánnyal burkolt állomásokat. Sokan ingajáratban utaztak, oda-vissza. A legtöbben Közép-Európa egyik legnagyobb föld alatti csomópontja, a Deák tér három föld alatti szintjének mozgólépcső-rendszerét tanulmányozták.

Az észak-déli vonalon a szerelvényeket csúcsidőben két és fél percnként indítják, a vonatok óránként mindkét irányban 17—17 ezer utast szállíthatnak.

A húszévesek tiszta mosolyával...

Pár hónap hijával Bodor Mária annyi idős, amennyi a munkásorség: húszéves. Fiatal kora ellenére felelős beosztásban dolgozik a Szegedi Ruhagyárban: segédművezető. Itt volt ipari tanuló is. Kitanulta a szabóságot, annak minden fogását, fortélyát.

A teremben, ahol dolgozik, nemcsak munkafolyamatokat irányít, hanem embeket. S ez a nehezebb a beket. S ez a nehezebb a mindennapok gyakorlatában. Elfogadtatni magát minden percben, olyanná lenni, hogy az iránta való bizalmat ne csorbíthassa semmi, és ő se csatlakozzék senkiben. A vezetést minden szinten meg kell tanulni, és el is lehet sajátítani. Az ember összetett voltát megismerni azonban egy élet is kevés. Ha nem tudja még, akkor már sejtje ezt Bodor Mária. Ezért is iratkozott be a ruhaipari szak-középiskola levelező tagozatára.

Egyénisége kialakításában nem másol senkit. Példaképeit a munkában, az életben is készen kapta odahaza. Apja BM-dolgozó, anyja és bátyja az építőiparban dolgozik, nővére a textilművekben. Az sem tette elbizakodottá, hogy szárnyra kapta a hír, miszerint ma ő a legfiatalabb munkásőr az országban. A Húsz éve őrségen című kiadványban az ő portréja a szolnoki Kálmán László szomszedságában kapott helyet, aki 90 évesen is szolgálatot teljesítő munkásőr. Amikor beszélgettünk ve-

vidámságot egyáltalán nem nélkülöző — mai lány, a húszévesek tiszta mosolyával.

Azt sem foghatjuk rá, hogy a munka és a tanulás mellett a romantikára vágyott volna. Elég romantikus mindennapi autóbuszozása Sándorfalváról, ahol lakik. Különösen, amikor délelőttös és fél 5-kor kel, és még álmos a fél éjszakai tartó tanulástól. Hangzatos szavak helyett szerényen megjegyezte:

— Mai történelmünk lapjait forgatva jutottam el a gondolathoz, hogy bár béke van, azok közé állok, akik ezt nálunk megteremtették az ellenforradalom viharában, amikor anyám még a szíve alatt hordott. Ha ő akkor nincsenek — tette hozzá magabiztos érveléssel —, akkor itt ma nincsen semmi, se szocializmus, se béke, se boldogság.

L. F.

Teljesített vállalás

Óvodák bővítése Makón

A makói tanács a város több mint húsz ipari és mezőgazdasági üzemével költött az elmúlt időszakban együttműködési megállapodást az óvodai hálózat bővítésére. A gyárak és a tsz-ek vállalták, hogy az V. ötéves tervben évente több mint egymillió forintot utalnak át a tanács megfelelő számlájára.

Az ipari és a mezőgazda-

sági üzemek 1976-ban egymillió-kétszáz ezer forintot fizettek be az óvodák fejlesztésére. A következő években is hasonló összegekkel gyarapszik a makói tanács tervben felüli bevétele. Így 1980-ig előreláthatóan teljesen társadalmi összefogással egy ötven gyermeket befogadó új óvodát építhetnek majd tervben felül. (MTI)